

ע"י קלתה דמשמע שצריך שיהיה שלה וממונה. והנה אם הוא בהגבהה נפסק בשו"ע חו"מ סימן ר' סעיף ו' דמשיכה מהניא בכליו של מוכר שאם מדד המוכר ונתן לתוך כליו ומשכו הלוקח בפניו קנה הלוקח, ועיין תוס' דף פה ע"ב בב' דכתבו כן להדיא. ואם משיכה מהני גם בכליו של מוכר כ"ש דמהני הגבהה שהוא קנין יותר אלים אף בכליו של מוכר. וא"כ מדוע המשנה דקדקה בקלתה, אף אם היתה משתמשת בכלי של בעל כדרך הנשים שהכלים שבשליטתם הוא משל הבעל תתגרש אם הוא בקנין הגבהה.

ועוד אם הוא מצד קנין הגבהה הנה בפשיטות דהאשה עומדת עם קלתה התלויה והבעל מניח הגט בקלתה. וכיון שעכ"פ זה שמונה בקלתה הוא מוגבה הוא ג"כ מעשה הגבהה לקנות הגט שתתגרש על ידו. הנה אנו נכנסים לפלוגתא באופן שיד הקונה היתה מוגבהה מהקרקע ג' טפחים והמוכר הגי' החפץ הנקנה על ידו של הקונה דנמצא דהחפץ מוגבה מבלי שהקונה יעשה מעשה הגבהה בחפץ לאחר שהובא לידו האם כה"ג חשיב מעשה קנין מצד הגבהה, בדברי גאונים כלל פז אות ו' ציין לשו"ת דבר חיים חו"מ סימן לג שהוכיח מהרמ"א סימן קלט סעיף טו דסגי דהדבר מוגבה מבלי שיגביה שכתב שיש להקפיד שידי האשה יהיו מוגבהות ג' טפחים מהקרקע בעת שהבעל נותן הגט בידה. ולא כתב דצריכה האשה להגביה יותר אחר שבא לידה הגט ש"מ דסגי מה שידיה גבוהות ומגיע החפץ לידיה וידיה מוגבהות, והדברי חיים הביא דלדעת רש"י צריך שיהיה עוד הגבהה אף שהגיע הממון כשידיה מוגבהות. עיין עוד בנתיב יושר פ"ד אות ה' מ"ש בזה.

והנה לפי הבנת התורת גיטין בהרשב"ם דבקלתה תלויה היא מתגרשת בקנין

הגט במעשה קנין הגבהה, בפשיטות אין האשה עושה עוד הגבהה בגט לאחר שהגט מגיע לקלתה וכל ההגבהה שיש כאן הוא המציאות הזו שהגט עכ"פ מוגבה ועומד מהקרקע, ויהיה מזה ראייה דגם זה בכלל הגבהה והוא לא דין פשוט. ואף אם יש משמעות ברמ"א דסגי בהכי הרמ"א איירי כשעיקר הגירושין הוא מצד יד והוסיף הגבהה רק לרווחת דמילתא משא"כ כשעיקר הוא במעשה הגבהה לכאורה צריך שהאשה תגביה ולא רק שיגיע הגט על דרך שממילא מוגבה ויחשב הגבהה.

ועוד אם ההבנה בהרשב"ם למ"ד תלויה שהוא מצד הגבהה, לכאורה מה צריך שיהיה תלויה דהיינו שהוא קשור בה. מספיק שתופסת קלתה בידה ומניח בתוך קלתה יחשב להגבהה דהא עכ"פ מוגבה מכחה. ומה צריך תלויה בדרך של קשר. אם לא שנאמר דכשזה תלוי בה והיא יושבת ועומדת וכשהיא עומדת היא עושה מעשה הגבהה ממש ובדרך זו מתגרשת.

אמנם לענ"ד נראה דהרשב"ם ג"כ ס"ל דהך אוקימתא דרב יהודה אמר שמואל שקלתה תלויה היינו דזה מהני מדין רשות, דהיינו מה שהגט נמצא בכלי שלה מתגרשת על ידי זה. אלא שאין להוכיח מכאן דכליו של לוקח ברשות מוכר יקנו, די"ל דכה"ג ל"מ מפני דרשות מוכר מקלקלת הרשות של הכלים, אלא די"ל דוקא אם הכלים עומדים ברשות מוכר בפני עצמם אבל בהך דקלתה כיון דתלויה בה, י"ל דמצד זה שתלויים בה אין רשות מוכר מבטלת רשות הכלים. ומ"ד קשורה אף דאין תלויה ס"ל לא רק כשהם באויר לא או' דרשות לא מבטל אלא כל שקשורים הרי שאז אין בכח הרשות לבטל, ולפי"ז לכ"ע הרשות היא הפועלת הגירושין, אלא דבמצב זה תלויה או קשורה

הרשות לא מקלקלת כמו שמצאנו בהגבהה שקונה ע"י והרשות של האויר לא מקלקלת כן נראה לבאר בכוונת הרשב"ם.

מ"מ הנך אמוראי לא ס"ל וסוגיא דב"מ אזל אכוותיה ודו"ק.

אומנם אף שבדעת הרשב"ם יש מקום להתווכח עם התורת גיטין ולומר דאין הכרח ללמוד מהרשב"ם דהגירושין בקלתה למ"ד בתלויה שהוא מצד מעשה הגבהה, מ"מ ברבינו גרשום שם מפורש דהוא מצד הגבהה, אמר רב יהודה אמר שמואל כגון שהיתה קלתה תלויה בה בצוירה דהויא הגבהה, וכו', ר"ל אמר קשורה ואף ע"פ שאינה תלויה, קשורה בראשה אף ע"פ שאינה תלויה באויר אלא מונחת או תלויה אף ע"פ שאינה קשורה מגורשת כיון דמחברא בה כגופה דמי ורשותה הוא, עכ"ל. הנה בדבריו מפורש דלר"י אמר שמואל מגורשת ממעשה הקנין של הגבהה ולר"ל מצד רשות. ודברי ר"ג יותר מבוארים שהוא הגבהה ולא נקט כלשון הרשב"ם שיש לדון בכוונתו כמו שאמרנו.

והנה גם אם נקבל דברי התו"ג בהבנתו ברשב"ם שכוונתו מצד קנין הגבהה, צ"ע היאך כותב כן להלכה בפשיטות דהרי בסוגיא שם איכא כמה אוקימתות. ולהנך אוקימתות דלא מיירי בתלויה ע"כ דמהני קלתה מצד רשות, וי"ל דלהנך אמוראי פליגי על אוקימתא א' דלא ס"ל דמהני קנין בגט ומדוע מתעלם התו"ג מדעתם, והנה על דרך זה התיישב לי קושיא על התו"ג דלדבריו דמהני הגבהה וזרקו לתוך קלתה מגורשת מצד הגבהה א"כ מה הגמ' בב"מ דף ט' ע"ב מביאה היתה ברה"ר וזרק לה הגט לתוך קלתה מגורשת והרי הוי חצר מהלכת ש"מ דקלתה מגורשת מדין חצר ולא הגבהה, ולפי הרשב"ם מה הוקשה לגמ' לוקמה מצד הגבהה, ולמ"ש אף דאוקימתא א' ס"ל כן

סימן סב

קנין אגב בגט

מבואר דשכ"מ שרצה שיהיה גירושין לפני מיתתו כדי שאשתו לא תיפול לפני יבם. והיה באופן שהספיק לכתוב הגט קודם השבת אלא שלא הספיק ליתנו לה. ולטלטל הגט בשבת לגרשה בו הוי מוקצה ובשבת החמיר מצבו ובאו לרבא למצא להם דרך היאך לגרשה מבלי שיצטרכו לטלטל הגט. ואמר להם רבא שהשכ"מ יקנה לאשתו את המקום שהיה מונח בו הגט ומעשה הקנין על אותו מקום היה במעשה חזקה. דתיחוד ותפתח הדלת ומעשה זה הוא אחד מהפעולות של החזקה ובכך היא תקנה אותו מקום, ועל

א) בגיטין (דף עז ע"ב) ההוא שכיב מרע וכתב לה גיטא לדביתהו בהדי פניא דמעלי שבתא, ולא הספיק למיתביה לה, למחר תקף ליה עלמא אתו לקמיה דרבא. אמר להו זילו אמרו ליה ליקניה ניהלה לההוא דוכתא דיתיב ביה גיטא ותיזיל איהי ותיחוד ותפתח ותחזיק ביה. דתנן נעל גדר פרץ כל שהוא הרי זו חזקה. אמר ליה רב עיליש מה שקנתה אשה קנה בעלה. איכסיף. לסוף איגלאי מילתא דארוסה הואי. הדר אמר רבא ל"ש ארוסה ל"ש נשואה גיטה וחצרה באין כאחד.